

**PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA
PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W NOWYM TOMYŚLU**

**OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ
POWIATU NOWOTOMYSKIEGO ZA 2021 ROK**

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	str. 3
I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	str. 4
II. Jakość wody przeznaczonej do spożycia	str. 10
III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	str. 12
IV. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	str. 15
V. Warunki sanitarno - higieniczne środowiska pracy	str. 16
VI. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo - wychowawczych	str. 19
VII. Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia	str. 24
VIII. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	str. 29
IX. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	str. 34
Podsumowanie	str. 35

Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Nowym Tomyślu w roku 2021 realizował zadania określone w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS) i innych aktach prawnych normujących kompetencje Inspekcji.

W roku 2021 w związku z wprowadzonym stanem epidemii wywołanym zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prowadzono szereg działań oraz realizowano wiele istotnych zadań w celu zapobiegania szerzeniu się zakażeń wirusem SARS-CoV-2 na terenie Powiatu Nowotomyskiego.

Działania PPIS ukierunkowane były na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz na zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych.

Prowadzona była również działalność oświatowo-zdrowotna.

Realizując swoje obowiązki Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny współpracował ze Starostą Nowotomyskim, a także Burmistrzami Miast i Gmin oraz Wójtami Gmin w powiecie nowotomyskim. Współpraca dotyczyła w szczególności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, działań antykryzysowych oraz promocji zdrowia.

Prowadzono współpracę z lokalną prasą.

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności dla poszczególnych chorób zakaźnych w latach 2020-2021

L.p	Kog wg ICD-10	Jednostka chorobowa		2020		2021		
				l. zachorowań	zapadalność	l. zachorowań	zapadalność	
0	1	2						
1.	A02.0	Salmoneloza	zatrucia pokarmowe		1	1,3	6	8,0
2.	A02.1		posocznica		1	1,3	1	1,3
3.	A04.5	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>Campylobacter</i> ^{UE}		-	-	1	1,3
4.	A04.7		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>		5	6,6	13	17,3
5.	A05.1	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe (ogółem)	jadem kielbasianym (botulizm) ^{UE/PL}		-	-	1	1,3
6.	A08.0	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy		8	10,6	8	10,6
7.	A08.1		wywołane przez norowirusy		-	-	17	22,6
8.	A08.2-3		inne określone		1	1,3	2	2,7
9.	A08.4		nie określone		3	4,0	5	6,6
10.	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		6	345,8	20	1345,9	
11.	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem		19	25,1	13	17,3
12.			w tym u dzieci do lat 2		12	691,6	8	538,4
13.	A37	Krzusiec		1	1,3	-	-	
14.	A38	Płonica (szkarlatyna)		34	44,9	9	12,0	
15.	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna	ogółem		8	10,6	4	5,3
16.	A46		róża		8	10,6	4	5,3
17.	A48.1	Legioneloza	choroba legionistów		1	1,3	-	-
18.	A51	Kiła	wczesna		1	1,3	-	-
19.	A54	Rzeżączka		1	1,3	2	2,7	
20.	A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chłamydie ^{UE/PL}		-	-	2	2,7	
21.	A69.2	Borelioza z Lyme	ogółem		22	29,1	27	36,0
22.			neuroborelioza		-	-	1	1,3
23.	Z20.3/Z24.2	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień		4	5,3	8	10,6	
24.	A87.1-9;B02.1	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	inne określone i nie określone		1	1,3	-	-
25.	B01	Ospa wietrzna		96	126,9	220	291,6	
26.	B18.0-1	Wirusowe zapalenie wątroby	typu B - przewlekłe i BNO		4	5,3	9	12,0
27.	B17.1; B18.2		typu C - przewlekłe i BNO		4	5,3	4	5,3
28.	B20-B24	AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności ^{UE/PL}		-	-	2	2,7	
29.	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV ^{UE, 17)}		-	-	6	8,0	
30.	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)		1	1,3	1	1,3	
31.	wym. niżej	Choroba wywołana przez	ogółem		-	-	3	4,0

32.	A40.3	<i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna ^{UE, 18)}	posocznica	-	-	1	1,3
33.	J13;B95.3/(...)		inna określona i nieokreślona	-	-	2	2,7
34.	G00.2-8; G04.2	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	inne określone	1	1,3	-	-
35.	G00.9;G04.2		inne, nieokreślone	-	-	1	1,3
36.	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		1	1,3	3	4,0
37.	J10-J11	Grypa ^{UE/PL}	ogółem	30 699	40566,9	35 385	46894,3
38.			u dzieci w wieku 0-14 lat	11 628	913,5	17 776	1437,8
39.	U 07.1-2	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)		3010	3977,5	5739	7605,7

I. 1. Choroby szerzące się drogą pokarmową

W przypadku chorób szerzących się drogą pokarmową w 2021 roku nastąpił wzrost zachorowań w porównaniu z rokiem 2020.

Zatrucia pokarmowe:

W 2021 roku w powiecie nowotomyskim liczba zatruc pokarmowych w porównaniu do roku 2020 zwiększyła się. Zarejestrowano ogółem 7, w tym:

- 6 zachorowań wywołanych przez pałeczkę Salmonella, w roku poprzednim 1;
- 1 zachorowanie wywołane przez toksynę botulinową, w roku poprzednim nie zarejestrowano.

Zakażenia jelitowe, w tym:

Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

Ogółem zarejestrowano 13 zachorowań, w tym 8 u dzieci do 2 lat. W roku poprzednim zanotowano 19 zachorowań, w tym 12 u dzieci do 2 lat. 3 osoby hospitalizowano.

Ww. zachorowania to przypadki nie powiązane ze sobą epidemiologicznie.

Wirusowe zakażenia jelitowe

Ogółem zarejestrowano 32 zachorowania, w tym 20 zachorowań u dzieci do 2 lat, w roku poprzednim 12 zachorowań, w tym 6 zachorowań u dzieci do 2 lat:

- w 8 przypadkach wyizolowano Rotawirus, w roku poprzednim 8 przypadków,
- w 17 przypadkach wyizolowano Norowirus, w roku poprzednim nie zarejestrowano,
- 2 zachorowania wywołane przez Adenowirus, w roku poprzednim 1,
- 5 przypadków zachorowania nie określone - nie badane, w roku poprzednim 3.

Zarejestrowano 1 ognisko w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Narażonych było 21 osób, w tym odnotowano 11 zachorowań wywołanych przez Norowirus (potwierdzone laboratoryjnie).

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

Zanotowano 13 zachorowań wywołanych przez *Clostridium difficile* w roku poprzednim 5 zachorowań. Ww. zachorowania to przypadki nie powiązane ze sobą epidemiologicznie, 12 osób hospitalizowano, zarejestrowano 1 zgon.

Zarejestrowano 1 zachorowanie wywołane przez *Campylobacter*, w roku poprzednim nie odnotowano.

I. 2. Wirusowe zapalenia wątroby

W przypadku sytuacji epidemiologicznej dotyczącej wirusowego zapalenia wątroby w 2021 roku w porównaniu do roku 2020 nastąpił wzrost zachorowań. Ogółem zarejestrowano 13 zachorowań, w roku poprzednim 8.

W roku 2021 nie odnotowano zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu A, tak jak w roku poprzednim.

Zgodnie z przyjętą definicją w nadzorze epidemiologicznym zgłoszono 9 przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu B, w roku poprzednim 4. Zarejestrowano 4 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu C, tak jak w roku poprzednim. Nie wystąpiły przypadki o charakterze ostrym.

I. 3. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego

Plonica (szkarlatyna) – kolejny rok odnotowano spadek zachorowań. W roku 2021 odnotowano 9 przypadków, natomiast w roku poprzednim 34.

Ospa wietrzna – nastąpił wzrost zachorowań – 220 przypadków, w roku poprzednim 96 przypadków. Najwięcej zachorowań zarejestrowano w grupach wiekowych: 1-4 lat – 116 przypadków oraz 5-9 lat – 78 przypadków. 1 przypadek dotyczył osoby zaszczepionej przeciw ospie wietrznej jedną dawką, pozostałe dotyczyły osób nieszczepionych.

Nagminne zapalenie przyusznic (świnka) – liczba zachorowań w powiecie nowotomyskim w 2021 roku, podobnie jak w roku 2020 utrzymywała się na bardzo niskim poziomie. Zarejestrowano 1 zachorowanie, tak jak w roku ubiegłym. Zachorowanie wystąpiło u osoby zaszczepionej 2 dawkami.

I. 4. Zachorowania na grypę

W 2021 roku na terenie powiatu nowotomyskiego nastąpił wzrost zachorowań na grypę, zachorowania grypopodobne oraz ostre zakażenia dróg oddechowych. Zarejestrowano ogółem 35 385 przypadków, natomiast w 2020 roku 30 699 zachorowań. Do szpitala skierowano 34 osoby

z objawami ze strony układu oddechowego, w roku poprzednim 44. Nie zarejestrowano zgonu, tak jak w roku ubiegłym.

I. 5. Zakażenia wirusem SARS-CoV-2

W związku z pojawieniem się zakażeń wirusem SARS-CoV-2 na terenie powiatu nowotomyskiego w 2021 roku odnotowano 5739 zachorowań, w roku ubiegłym 3010 przypadków. 339 osób hospitalizowano (w roku ubiegłym 198 osób), zarejestrowano 139 zgonów (w roku poprzednim 68). Nasilenie zachorowań odnotowano w I oraz IV kwartale 2021 r. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa osoby zakażone zostały poddane izolacji w warunkach domowych lub hospitalizacji, natomiast osoby z kontaktu z osobą zakażoną obowiązkowej kwarantannie.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyślu na bieżąco monitorował sytuację epidemiologiczną w znajdujących się na terenie Powiatu Nowotomyskiego domach zapewniających całodobową opiekę osobom starszym, w podeszłym wieku w celu zapobiegania szerzeniu się zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2. Polecono zarządzającym ww. obiektami przekazywanie cotygodniowych raportów dotyczących między innymi liczby osób znajdujących się w obiektach, danych dotyczących rodzaju i liczby zatrudnionego personelu, liczby wykonanych wymazów wśród mieszkańców i personelu, liczby osób zakażonych oraz liczby zgonów wywołanych zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, a także liczby osób skierowanych aktualnie do ww. domów.

Tutejszy Organ przekazywał informacje dotyczące wdrożenia nadzoru nad pracownikami ferm zwierząt futerkowych (nerek) w formie badań przesiewowych w kierunku zakażenia wirusem SARS-CoV-2 u pracowników ferm nerek na terenie powiatu nowotomyskiego.

W roku sprawozdawczym wydano 282 pozytywne opinie o zawieszeniu zajęć związanych z aktualną sytuacją epidemiczną w placówkach oświatowo – wychowawczych. I tak: żłobki – 8, przedszkola – 41, szkoły podstawowe – 121, zespoły szkół – 111 i warsztaty terapii zajęciowej – 1.

Przeprowadzono akcję badań przesiewowych dla pracowników placówek oświatowych na obecność wirusa SARS-CoV-2. Akcja została przeprowadzona w II turach. W I turze zgłosiło się 340 osób, wymazano 309 osób, w tym u 6 osób potwierdzono zakażenie wirusem SARS-CoV-2, natomiast w II turze zgłosiło się 130 osób, wymazano 107 osób, w tym u 3 osób potwierdzono zakażenie wirusem SARS-CoV-2.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Tomyślu przeprowadzali kontrole doraźne (również w weekendy) dotyczące przestrzegania nakazów i zakazów przeciwepidemicznych zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. W 2021 roku przeprowadzono łącznie 372 kontrole doraźne w wielu grupach obiektów m.in. hotelach, sklepach,

zakładach fryzjerskich, zakładach kosmetycznych, bibliotekach itp. Nałożono 26 mandatów na łączną kwotę 1650 zł.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Tomysłu przeprowadzali wywiady epidemiologiczne z osobą zakażoną, udzielali informacji dotyczących między innymi: zasad przekraczania granicy państwowej i zasad odbywania obowiązkowej kwarantanny; problemów zdrowotnych wskazujących na potencjalne zakażenie wirusem SARS-CoV-2; możliwości wykonania wymazów; uzyskania informacji o wyniku badania w związku z pobranym wymazem; zasad wypłaty świadczeń od płatników składek ZUS w związku z odbywaniem kwarantanny; zasad BHP dotyczących postępowania w zakładach pracy w celu zapobiegania zakażeniom wirusem SARS-CoV-2 itp.

W 2021 roku kontynuowano realizację zadań dotyczących spraw wnoszonych przez obywateli związanych przede wszystkim z zakażeniami wywołanymi wirusem SARS-CoV-2 do centralnego Systemu Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS). W trakcie pełnionego dyżuru w ww. systemie realizowane były sprawy dla całego województwa wielkopolskiego przez pracowników Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych zgodnie z opracowanym harmonogramem działań przez 7 dni w tygodniu w godzinach od 7⁰⁰ do 21⁰⁰.

I. 6. Choroby odzwierzęce

Borelioza – zarejestrowano 27 zachorowań (przypadki potwierdzone), w tym 1 przypadek neuroboreliozy, natomiast w roku poprzednim 22. 26 osób leczono ambulatoryjnie, 1 osobę hospitalizowano.

W 2021 roku zgłoszono 92 przypadki pokąsań, względnie innego kontaktu ludzi ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę, w roku ubiegłym 81 przypadków. Do szczepień zakwalifikowano 8 osób, w roku ubiegłym 4. U wszystkich osób wykonano pełen cykl szczepień.

I. 7. Neuroinfekcje oraz choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*

Zapalenie opon mózgowych i mózgu:

Zarejestrowano 1 bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu - inne, nieokreślone. Przypadek hospitalizowany, dotyczył osoby dorosłej.

Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone – 3 zachorowania, w roku ubiegłym 1.

Zanotowano 3 zachorowania - choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*, inwazyjna, w tym:

- 1 zachorowanie – posocznica,
- 2 zachorowania – inna określona i nieokreślona.

Ww. przypadki hospitalizowane, dotyczyły osoby dorosłej oraz dzieci.

I. 8. Inne choroby zakaźne

Róża (choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes) – zarejestrowano 4 przypadki, w roku ubiegłym zanotowano 8 zachorowań. Zachorowania wystąpiły u osób dorosłych.

Gruźlica – w 2021 roku zarejestrowano 1 zachorowanie na gruźlicę u osoby dorosłej obywatela Gruzji, w roku poprzednim 2. W związku ze zgłoszonym zachorowaniem nadzorem epidemiologicznym i lekarskim objęto osoby pozostające w kontakcie wysokiego ryzyka z osobą chorą na gruźlicę płuc.

HIV Nowo wykryte zakażenia – zgłoszono 6 przypadków, w roku ubiegłym nie zarejestrowano.

AIDS Zespół nabytego niedoboru odporności – zarejestrowano 2 przypadki, w roku 2020 nie zarejestrowano.

I. 9. Choroby przenoszone drogą płciową

W 2021 roku ogółem zarejestrowano 4 przypadki, w roku ubiegłym odnotowano 2. I tak zarejestrowano:

- 2 przypadki - inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie u mężczyzny i kobiety,
- 2 przypadki rzeżączki u mężczyzn.

I. 10. Realizacja szczepień ochronnych

Szczepienia ochronne realizowano w 16 podmiotach wykonujących działalność leczniczą. Przeprowadzono kontrole, w czasie których w szczególności egzekwowano posiadanie odpowiedniego wyposażenia pomieszczeń oraz zabezpieczenia urządzeń chłodniczych, w związku z przechowywaniem szczepionek w ww. podmiotach leczniczych. Ponadto, sprawdzano realizację Programu Szczepień Ochronnych.

W 2021 roku wobec rodziców/opiekunów prawnych, którzy odmówili poddania swoich małoletnich dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (stan na 31.12.2021 r. – 128 osób, stan na 31.12.2020 r. – 129 osób) skierowano wnioski o wszczęcie egzekucji do organu egzekucyjnego tj. Wojewody Wielkopolskiego.

Zgłoszono 71 niepożądanych odczynów poszczepiennych po wykonanych szczepieniach ochronnych, z czego 69 wystąpiło po szczepionce przeciw COVID-19; w roku ubiegłym 3. Ww. niepożądane odczyny poszczepienne (NOP) zostały zakwalifikowane jako: łagodne – 66, poważny - 1, ciężkie - 4.

II. Jakość wody przeznaczonej do spożycia

Podstawę oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w roku 2021 stanowiło rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017 r. poz. 2294).

Woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia ludności w powiecie nowotomyskim ujmowana jest wyłącznie z ujęć wody podziemnej.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomysłu w roku 2021 znajdowało się ogółem 20 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz 4 indywidualne ujęcia produkujące wodę wykorzystywaną w ramach działalności gospodarczej.

W marcu 2021 roku Indywidualne ujęcie wody OUA Bolewice wykreślono z ewidencji obiektów nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomysłu. Wykreślono ww. obiekt w związku ze zmniejszeniem ilości osób zaopatrywanych w wodę do mniej niż 50 osób oraz zmniejszeniem średniej ilości produkowanej wody poniżej 10m³ wody na dobę spowodowanym zaprzestaniem funkcjonowania Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Nowym Tomysłu w budynku zlokalizowanym na terenie OUA Bolewice.

W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomysłu w 2021 roku pobierano próbki wody do badań laboratoryjnych oraz prowadzono kontrole urządzeń wodociągowych:

- w ramach kontroli urzędowej pobrano 123 próbki wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej zarządzający wodociągami pobrali 177 próbek wody do badań laboratoryjnych,
- przeprowadzono 24 kontrole urządzeń wodociągowych oraz 75 kontroli przy poborze próbek wody.

W 2021 roku wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę dostarczały wodę dla około 75 675 mieszkańców powiatu nowotomyskiego. W dostarczanej wodzie wodociągowej **występowały krótkotrwałe przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych, organoleptycznych oraz mikrobiologicznych, które nie stanowiły bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia konsumentów** takich jak:

- żelazo: Indywidualne Ujęcie Wody Rancho Colorado, Wodociąg Publiczny Nowa Wieś Zbąska, Wodociąg Publiczny Chmielinko, Wodociąg Publiczny Śliwno, Wodociąg Publiczny Wąsowo,

- mangan: Indywidualne Ujęcie Wody Rancho Colorado, Wodociąg Publiczny Miedzichowo, Wodociąg Publiczny Bolewice Wodociąg Publiczny Wąsowo, Wodociąg Publiczny Nowa Wieś Zbąska, Wodociąg Publiczny Opalenica,
- mętność: Indywidualne Ujęcie Wody Rancho Colorado, Indywidualne Ujęcie Wody „TOP-TOMYŚL”, Wodociąg Publiczny Chrośnica, Wodociąg Publiczny Chmielinko, Wodociąg Publiczny Śliwno, Wodociąg Publiczny Chraplewo, Wodociąg Publiczny Nowa wieś Zbąska, Wodociąg Publiczny Zbąszyń, Wodociąg Publiczny Opalenica,
- jon amonowy: Wodociąg Publiczny Chraplewo, Wodociąg Publiczny Wąsowo,
- azotyny: Wodociąg Publiczny Chraplewo,
- zapach: Wodociąg Publiczny Nowa Wieś Zbąska, Wodociąg Publiczny Chraplewo,
- barwa: Wodociąg Publiczny Chraplewo, Wodociąg Publiczny Opalenica,
- ogólna liczba mikroorganizmów w $22\text{ }^{\circ}\text{C} \pm 2\text{ }^{\circ}\text{C}$ po 72 h: Wodociąg Publiczny Opalenica; Wodociąg Publiczny Chraplewo; Wodociąg Publiczny Perzyny; Wodociąg Publiczny Stefanowo, Wodociąg Publiczny Zbąszyń,
- bakterie grupy coli: Indywidualne Ujęcie Wody „TOP-TOMYŚL”, Wodociąg Publiczny Chraplewo, Wodociąg Publiczny Śliwno, Wodociąg Publiczny Opalenica,
- enterokoki kałowe: Wodociąg Publiczny Opalenica.

W przypadku stwierdzonych przekroczeń ww. parametrów zarządcy wodociągów podejmowali działania naprawcze w celu doprowadzenia jakości wody do obowiązujących wymagań.

W 2021 r. prowadzono prace modernizacyjno-naprawcze na stacjach uzdatniania wody oraz sieciach wodociągowych (Wodociąg Publiczny Perzyny, Wodociąg Publiczny Stefanowo, Wodociąg Publiczny Nowy Tomyśl, Wodociąg Publiczny Nowa Wieś Zbąska, Indywidualne ujęcie wody BARTEX-BARTOL). W związku z powyższym tutejszy organ wydał 3 oceny higieniczne na materiały i wyroby stosowane do uzdatniania wody oraz dokonał 3 weryfikacji na materiały i wyroby stosowane do dystrybucji wody.

Deficyt wody nie występował w żadnym z skontrolowanych wodociągów zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę. W końcowej ocenie rocznej wodę przydatną do spożycia przez ludzi, zgodnie z ww. rozporządzeniem Ministra Zdrowia dostarczały wszystkie wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz indywidualne ujęcia wody produkujące wodę wykorzystywaną w ramach działalności gospodarczej.

III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

III.1. Wprowadzenie

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2021 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyślu dokonał oceny stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej, takich jak: pływalnie, hotele, inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie, zakłady fryzjerskie, zakłady kosmetyczne, zakłady pogrzebowe, ustępy publiczne itp. Stan sanitarny ww. obiektów nie budził większych zastrzeżeń.

III.2. Stan sanitarny wybranych obiektów

III.2.1. Hotele i inne obiekty świadczące usługi noclegowe

W ewidencji obiektów Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Tomyślu znajduje się łącznie 56 obiektów świadczących usługi hotelarskie. Podczas kontroli 3 obiektów stwierdzono między innymi uchybienia dotyczące niewłaściwego stanu sanitarno-porządkowego oraz sanitarno-technicznego ścian i sufitów w poszczególnych pomieszczeniach, a także wyposażenia obiektów.

W związku ze stwierdzonymi ww. uchybieniami wystosowano pisma w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do właścicieli obiektów o podjęcie czynności zmierzających do zapewnienia należytego stanu sanitarno-higienicznego ww. obiektów.

Ogólny stan sanitarny pomieszczeń mieszkalnych, sanitariatów, części rekreacyjnej oraz zaplecza w skontrolowanych obiektach, a także sposób postępowania z bielizną czystą i brudną nie budził zastrzeżeń.

III.2.2. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuazu, odnowy biologicznej, inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuazu.

W 2021 roku oceniono stan sanitarny 2 obiektów z ww. grupy. Pomieszczenia i wyposażenie skontrolowanych zakładów utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym, za wyjątkiem obiektu, w którym zastrzeżenia budził stan sanitarno-techniczny ścian w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami do zarządzającego ww. obiektem wystosowano pismo w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W omawianym okresie naniesiono do ewidencji obiektów tutejszej stacji 9 nowych obiektów. Obiekty nowopowstałe to zakłady nowoczesne, estetycznie urządzone, funkcjonalne.

Podczas kontroli w omawianej grupie obiektów nie stwierdzono uchybień dotyczących prowadzonego procesu sterylizacji, dezynfekcji narzędzi. W każdym z skontrolowanych zakładów

dezynfekcja narzędzi kosmetycznych prowadzona jest za pomocą właściwie dobranych preparatów i środków dezynfekcyjnych.

III.2.4. Kąpieliska i pływalnie

III.2.4.1. Kąpielisko

W 2021 roku na terenie powiatu nowotomyskiego w okresie od 26.06.2021 r. do 15.08.2021 r. funkcjonowało Kąpielisko przy plaży „Łazienki”. Kąpielisko w Zbąszyniu powołane zostało Uchwałą Nr XXIII/265/2021 Rady Miejskiej w Zbąszyniu z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie określenia wykazu kąpielisk na terenie gminy Zbąszyń w 2021 roku.

Teren, na którym utworzono kąpielisko wraz z przyległymi obiektami to teren ogrodzony. Przy kąpielisku zlokalizowany jest budynek WOPR, plac zabaw dla dzieci, siłownia zewnętrzna, boiska do piłki siatkowej plażowej, skatepark, wypożyczalnia sprzętu pływającego oraz plażowego. Na terenie kąpieliska znajduje się 1 kontener sanitarny oraz kontener szatniowo-sanitarny „Szatnia na medal”.

W kontenerze szatniowo-sanitarnym zapewnione jest pomieszczenie sanitarno-higieniczne przystosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo. W sanitariatach zapewniono suszarki do rąk, dozowniki do mydła w płynie, podajniki na papier toaletowy. Obiekty zaopatrywane są w wodę bieżącą z sieci wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Obiekty skanalizowane.

Stan sanitarno-techniczny i sanitarno-porządkowy terenu kąpieliska nie budził zastrzeżeń.

Przy plaży zapewniono 2 pomosty, które wyznaczają teren utworzenia kąpieliska. Na plaży zlokalizowana jest przebieralnia (przeznaczona dla 1 osoby), natrysk zasilany wodą wodociągową oraz źródło.

Teren przyległy do plaży i utworzenia kąpieliska uporządkowany, estetycznie zagospodarowany. Teren oznakowany został tablicą informacyjną umieszczoną w widocznym miejscu na budynku WOPR. Tablica spełnia wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie ewidencji kąpielisk oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli (Dz. U. z 2018 r. poz. 2476).

Zapewniono stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego przez odpowiednią liczbę ratowników wodnych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 stycznia 2012 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących liczby ratowników wodnych zapewniających stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego (Dz. U. z 2012 r. poz. 108, z późn. zm.). Ponadto, utworzono stanowiska do obserwacji wyznaczonego obszaru wodnego.

Wyposażono wyznaczony obszar wodny w sprzęt ratunkowy i pomocniczy oraz urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia

9 marca 2012 r. w sprawie wymagań dotyczących wyposażenia wyznaczonych obszarów wodnych w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne (Dz. U. z 2012 r. poz. 261, z późn. zm.).

Oznaczono bojami (pławami) strefy dla umiejących, niemiejących pływać i brodzik dla dzieci oraz głębokość wody na bojach zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag (Dz. U. z 2012 r. poz. 286, z późn. zm.). Ponadto zapewniono maszt z kompletem flag.

Woda w kontrolowanym kąpielisku spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255). Na podstawie pobranych próbek wody przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego oraz Organizatora kąpieliska a także na podstawie sprawozdań z badań laboratoryjnych oraz oceny organoleptycznej wody wydawane były bieżące oceny jakości wody w kąpielisku. Ponadto, w miesiącu listopadzie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyszu wydał „Ocenę jakości wody w sezonie kąpielowym 2021” oceniając jakość wody w kąpielisku przy plaży „Łazienki” w Zbąszyniu – jezioro Błędno-Zbąszyńskie pod względem wymagań mikrobiologicznych dla wód powierzchniowych jako „doskonałą”.

III.2.4.2. Pływalnie

W 2021 roku pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyszu znajdowały się 3 pływalnie zlokalizowane w hotelach znajdujących się w Opalenicy, Zbąszyniu oraz Wąsowie.

W 2021 r. pobrano 162 próbki wody z pływalni, w tym 130 próbek wody pobrano w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządzających, natomiast 32 próbki pobrano przez tutejszy Organ. Na podstawie otrzymanych wyników badań stwierdzono krótkotrwałe zanieczyszczenia mikrobiologiczne wody w pobranych próbkach wody w 3 pływalniach. W przypadku 3 pływalni, zalecono krótkotrwałe wyłączenie z eksploatacji niecki jacuzzi oraz niecki basenu ze względu na stwierdzenie w zbadanych próbkach wody przekroczenia dopuszczalnej wartości parametru bakteriologicznego tj. *Pseudomonas aeruginosa*, *Escherichia coli* oraz bakterii *Legionella*. Ponadto jakość wody budziła zastrzeżenia pod względem fizykochemicznym. Na pływalniach stwierdzono przekroczenie parametrów chemicznych tj. chloroformu, $\sum$ THM, utlenialności, mętności, chloru związanego i chloru wolnego oraz potencjału redox.

W przypadku stwierdzenia przekroczeń dopuszczalnych wartości ww. parametrów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyślu polecał podjęcie działań naprawczych w celu doprowadzenia jakości wody na pływalniach do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016, z późn. zm.) oraz ponowne pobranie próbek wody do badań laboratoryjnych w zakresie przekroczonych parametrów.

Na pływalniach zapewniono kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego przez ratowników wodnych oraz wyposażenie pływalni w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne zgodnie z obowiązującymi wymaganiami. Stan sanitarno-porządkowy oraz sanitarno-techniczny 2 skontrolowanych w roku 2021 pływalni budził zastrzeżenia. W jednym obiekcie zastrzeżenia budził stan sanitarno-porządkowy ścian oraz podłogi w pomieszczeniu z systemem cyrkulacji wody basenowej. W drugim obiekcie stwierdzono niewłaściwe położenie płytek chodnikowych wokół basenu zewnętrznego, co zagrażało bezpieczeństwu osób korzystających z pływalni.

W związku ze stwierdzonymi ww. uchybieniami wystosowano pisma w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do zarządzających obiektami.

III.2.5. Inne obiekty użyteczności publicznej

W grupie innych obiektów użyteczności publicznej znajdują się obiekty kulturalne i sportowe, tereny rekreacyjne, pralnie, apteki, stacje paliw, przystanki PKS, przystanki PKP, cmentarze, zakłady pogrzebowe, przystań żeglarska. Stan sanitarno-techniczny oraz sanitarno-porządkowy skontrolowanych 3 obiektów (zakładów pogrzebowych) nie budził zastrzeżeń.

IV. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Liczba podmiotów udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych na terenie powiatu nowotomyskiego nie zmieniła się w stosunku do roku poprzedniego. W ewidencji obiektów tutejszego organu nadal znajduje się jeden obiekt tj. Wielkopolskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego i Udaru Mózgu Neurorehabilitacyjny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Michorzewie, który zaprzestał prowadzenia działalności leczniczej. W związku z powyższym prowadzone jest postępowanie wyjaśniające dotyczące prowadzenia postępowania upadłościowego oraz oczekuje się na wykreślenie z rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

W grupie podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne znajdują się niepublicznych 39 placówek/62 obiekty - zakłady lecznictwa otwartego tj. przychodnie,

zakłady rehabilitacji leczniczej, laboratoria diagnostyczne i inne oraz 2 placówki/6 obiektów publicznych zakładów lecznictwa otwartego.

Pod nadzorem tutejszego Organu znajduje się także 90 placówek/101 obiektów zakwalifikowanych jako indywidualne i grupowe praktyki lekarskie, w tym specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów oraz praktyki pielęgniarek.

W roku 2021 przeprowadzono 4 bieżące kontrole obiektów z grupy lecznictwa otwartego (przychodnie i stacja dializ) pod względem warunków higieniczno-sanitarnych, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne, a także pod względem postępowania z odpadami medycznymi. Zarówno stan sanitarno-techniczny pomieszczeń oraz wyposażenia, jak i bieżąca czystość w skontrolowanych obiektach nie budziły zastrzeżeń. W jednym skontrolowanym obiekcie sposób magazynowania odpadów medycznych budził zastrzeżenia, ponadto w 3 obiektach stwierdzono niedostosowane procedury postępowania z odpadami medycznymi do wymogów aktualnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017r. poz. 1975).

W 1 skontrolowanej przychodni stwierdzono również nieprawidłowości dotyczące realizacji Programu Szczepień Ochronnych. Ponadto, w 2 przychodniach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia dokumentacji medycznej dotyczącej szczepień ochronnych. W 2 podmiotach leczniczych uchybienia dotyczyły sposobu zabezpieczenia przechowywanych szczepionek przed przerwaniem łańcucha chłodniczego oraz ryzykiem ich zniszczenia (w 1 urządzenie chłodnicze nie zostało wyposażone w urządzenie elektroniczne służące do ciągłego monitoringu temperatury oraz rejestrator temperatury umożliwiający całodobowy zapis wartości temperatury, natomiast w 1 nie zapewniono rezerwowego źródła zasilania na wypadek przerw w dostawie energii elektrycznej).

W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli uchybieniami wystosowano pisma w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

V. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy

V.1. Struktura zatrudnienia

W 2021 r. nadzorem sanitarnym objętych było 505 zakładów pracy, które zatrudniały ogółem 14 381 pracowników.

V.2. Kontrole w ramach nadzoru

Skontrolowano 39 podmiotów i przeprowadzono ogółem 49 kontroli.

Były to m.in.:

- 2 kontrole interwencyjne,
- 2 w zakresie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,
- 10 postępowań dotyczących chorób zawodowych w zakresie oceny narażenia zawodowego,
- 1 dotycząca Projektu Reach-En-Force 9 (REF-9).

W wyniku przeprowadzonych kontroli, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 2 decyzje administracyjne dotyczące:

- umorzenia postępowania w zakresie wycofania z obrotu produktu biobójczego bez wymaganego prawem pozwolenia na obrót produktem biobójczym,
- doprowadzenia do właściwego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń socjalnych (szatni, umywalni, ustępów i natrysków).

V.3. Narażenie na czynniki szkodliwe

Stwierdzono przekroczenia Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (NDN/NDS) w 14 zakładach pracy. W warunkach przekroczonych norm higienicznych pracowało 271 pracowników, w tym 270 osób w przekroczeniach norm natężenia hałasu (w tym 1 osoba na hałas ultradźwiękowy) i jednocześnie 2 osoby w przekroczeniach norm drgań mechanicznych o działaniu na organizm człowieka przez kończyny górne. Natomiast 1 osoba w przekroczeniach norm Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń czynników chemicznych – Mangan i jego związki nieorganiczne – w przeliczeniu na Mn - frakcja wdychalna. W zdecydowanej większości przypadków stwierdzenie przekroczeń (NDN), dotyczyło narażenia na ponadnormatywny hałas w przemyśle drzewnym i metalowym. W ww. zakładach sporządzono Programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na wymienione czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy, które uwzględniły działania polegające na udostępnianiu środków ochrony indywidualnej słuchu i nadzór nad prawidłowością ich stosowania, a także konieczność oznakowania znakami bezpieczeństwa miejsc pracy w sytuacjach, gdy uniknięcie lub wyeliminowanie ryzyka wynikającego z narażenia nie jest możliwe za pomocą środków organizacyjno-technicznych.

V.4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy

W zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi skontrolowano 1 zakład pracy, w którym stwierdzono narażenie na czynniki rakotwórcze podczas procesów technologicznych związanych z narażeniem na działanie pyłów, dymów i aerozoli podczas rafinacji niklu i jego związków, tj. narażenie na tlenek chromu (VI), chrom (VI) i jego związki, nikiel (II) i jego związki.

Liczba pracujących w narażeniu na ww. czynniki rakotwórcze – ogółem 4 osoby (mężczyźni).

Ponadto w ww. zakładzie stwierdzono, że w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym, tj. substancją chemiczną o nazwie Paclitaxel pracuje 16 osób, w tym 11 kobiet.

Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

V.5. Czynniki biologiczne w środowisku pracy

W 2021 r. skontrolowano 4 podmioty. Stwierdzono narażenie 22 pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne zaliczane do 2 i 3 grupy zagrożenia.

V.6. Nadzór nad substancjami/mieszaninami chemicznymi

W zakresie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami przeprowadzono 37 kontroli, w tym:

- 29 w zakładach stosujących na potrzeby prowadzonej działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny, w tym 4 kontrole podmiotów stosujących prekursorów narkotyków kat. 2 i 3,
- 4 kontrole dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin (3 spośród 4 dystrybutorów jest jednocześnie producentami ww. substancji chemicznych, natomiast 1 jest tzw. formulatorem).

V.7. Choroby zawodowe

W 2021 r. przeprowadzono 10 wizytacji w ramach postępowań wyjaśniających dotyczących chorób zawodowych. Wydano **6 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej**. Były to:

- w 4 przypadkach - Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością i trwałą dysfonią,
- w 1 przypadku – Pylice płuc: pylica krzemowa,

- w 1 przypadku Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie okołostawowe barku.

Decyzje prawomocne.

Ponadto wydano 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej narządu głosu.

Pozostałe postępowania w zakresie chorób zawodowych w toku.

VI. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych

VI.1. Stan techniczny oraz sanitarny placówek

W związku z sytuacją epidemiczną wywołaną wystąpieniem przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2 i zachorowań na COVID-19 w roku sprawozdawczym skontrolowano 62% placówek oświatowo-wychowawczych będących pod nadzorem PPIS w Nowy Tomyślu.

W 2021 r. wydano 5 decyzji, w tym:

- 1 decyzję administracyjną przedłużającą termin wykonania zaleceń ujętych w decyzji zarządzającej;
- 1 decyzję zarządzającą;
- 3 decyzje opłatowe.

Wydano 12 pism w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej dotyczące:

- złego stanu higienicznego podłóg na korytarzach;
- zniszczonych, wyszczerbionych, z ubytkami oklein blatów stolików uczniowskich;
- złego stanu higienicznego progu oraz drzwi do kabin ustępowych w sanitariacie dla oddziału przedszkolnego;
- braku jakichkolwiek zabezpieczeń wejścia i schodów do pomieszczenia – stanowiące przyłączy miejskiej sieci ciepłowniczej, zlokalizowanego w części piwnicznej od strony placu rekreacyjnego, co stwarza zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów;
- nie spełnienia wytycznych przeciwepidemicznych GIS dot. powierzchni sal przypadającej na jedno dziecko w przedszkolu;
- braku protokołu z pomiarów skuteczności wentylacji mechanicznej;
- braku wyników pomiaru natężenia oświetlenia sztucznego w salach zajęć w przedszkolu;
- niezachowanych standardów dostępności do urządzeń sanitarnych;
- braku badań do celów sanitarno-epidemiologicznych wśród personelu kolonii.

W placówkach oświatowo-wychowawczych, w których wydano decyzje zarządzające w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz do których skierowano pisma w trybie art. 30 ustawy o PIS w związku ze stwierdzonymi uchybieniami, poprawa nastąpiła w następującym zakresie:

- doprowadzono do właściwego stanu: ściany, sufity i podłogi w salach lekcyjnych, salach zajęć w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych dla uczniów i personelu; nawierzchnię schodów zewnętrznych – wejściowych;
- wyposażono sale lekcyjne i sale zajęć w meble edukacyjne (regały, półki, szafy, biurka i krzesła) posiadające certyfikaty;
- zapewniono bezpieczne korzystanie z urządzeń na placu zabaw (spróchniałe, nierówne, z ubytkami drewna oraz wystającymi gwoździami podesty wymieniono na nowe);
- zapewniono bezpieczne korzystanie z korytarzy (usunięto szafki na puchary zamykane drzwiczkami szklanymi).

W dalszym ciągu 3 placówki szkolne, wykazywane w latach poprzednich, użytkują jako sale lekcyjne pomieszczenia zaadaptowane w części piwnicznej z czytelnicy i świetlicy, gdzie poziom podłogi i wysokość pomieszczeń nie odpowiada wymogom przepisów prawnych. Według oświadczeń dyrektorów placówek ww. sale lekcyjne urządzono z powodu ograniczeń lokalowych placówki.

VI. 2. Wodociągi i kanalizacja

Na terenie powiatu nowotomyskiego każda z placówek oświatowo - wychowawczych jest zaopatrywana w wodę z wodociągu publicznego.

Natomiast wśród 54 placówek skontrolowanych 9 posiada własne urządzenia kanalizacyjne i tak: 8 placówek posiada zbiorniki bezodpływowe a 1 placówka własną oczyszczalnię ekologiczną. Placówki nie skanalizowane, zlokalizowane są w miejscowościach wiejskich (brak kanalizacji centralnej).

W dalszym ciągu Zespół Szkoły i Przedszkola Brody 1, 64-310 Lwówek – Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II, Brody 1, 64-310 Lwówek jest jedyną placówką w powiecie nowotomyskim posiadającą sanitariaty zewnętrzne. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli w ww. placówce. Z ustaleń poza kontrolnych wynika, iż część uczniów nadal korzysta z sanitariatów zewnętrznych. Uczniowie klas IV-VIII podczas przerw międzylekcyjnych mają obowiązek korzystania z sanitariatów zewnętrznych.

W 2021 r. z grupy placówek skontrolowanych odnotowano, iż standard dostępności do urządzeń sanitarnych nie jest zachowany w jednej szkole podstawowej oraz w dwóch zespołach szkół średnich.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi dotyczącymi zapewnienia uczniom możliwości korzystania z ciepłej bieżącej wody przy wszystkich umywalkach w pomieszczeniach sanitarno –

higienicznych, stwierdzono, iż na terenie powiatu nowotomyskiego wszystkie skontrolowane w 2021 r. placówki oświatowo – wychowawcze spełniają ww. wymagania.

VI. 3. Infrastruktura do prowadzenia zajęć WF

W zakresie posiadania przez placówki własnej infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego odnotowano niedostateczną liczbę sal gimnastycznych/zastępczych/ rekreacyjnych. Brak sal własnych odnotowano w 41,2% skontrolowanych szkół na terenie powiatu nowotomyskiego (dotyczy szkół podstawowych i zespołów szkół). Placówki nie posiadające własnej infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego (w roku sprawozdawczym stwierdzono ich 5) korzystają z infrastruktury poza placówką (boiska wiejskie, sale wiejskie, hale sportowe, ośrodki sportu i rekreacji) lub uczniowie ww. placówek ćwiczą na korytarzach bądź w salach lekcyjnych.

W ramach nadzoru bieżącego placówek szkolnych stwierdzono, iż na 21 placówek posiadających urządzenia i sprzęt sportowy, jedynie 7 posiada ww. urządzenia i sprzęt zaopatrzone w certyfikaty bezpieczeństwa w 100%. Większość placówek posiada sprzęt sportowy bez certyfikatów, którego zakup miał miejsce przed 1997 r.

VI.4. Dożywianie dzieci i młodzieży

Oceniając placówki pod kątem prowadzonego dożywiania stwierdzono, iż 16 placówek wydawało ciepłe posiłki, w tym 3 placówki wyłącznie posiłki jednodaniowe. Łącznie z obiadów jednodaniowych i pełnych korzystało 670 dzieci i młodzieży.

Stwierdzono także, iż z dofinansowywanych posiłków korzystało 38 dzieci i młodzieży, co stanowi 5,67% ogólnej liczby dzieci i młodzieży korzystających z posiłków. Ponadto napój (herbata, sok owocowy, mleko) wydawany był w 7 skontrolowanych placówkach, z którego korzystało 379 uczniów. Oceniając prowadzone dożywianie w szkołach należy stwierdzić, iż na 16 placówek wydających ciepłe posiłki 4 placówki korzystały z posiłków przygotowywanych na miejscu natomiast 12 z posiłków dowożonych spoza placówki.

VI.5. Opieka medyczna

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, iż opiekę medyczną sprawowaną przez pielęgniarkę/higienistkę posiadają 33 na 34 placówki oświatowe. Jedna szkoła podstawowa nie zapewnia fachowego personelu medycznego. W przypadku zachorowania, bądź nieszczęśliwego wypadku pomoc według ogólnych zasad dostępu do świadczeń medycznych. Szkoły nie zapewniają opieki lekarskiej, natomiast 3 szkoły organizują opiekę stomatologiczną w oparciu o gabinet stomatologiczny poza terenem szkoły. Gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej

posiada 17 skontrolowanych placówek oświatowych (wszystkie do własnej dyspozycji). Stan higieniczno – sanitarny ww. gabinetów nie budził zastrzeżeń. W placówkach, które nie posiadają gabinetów opieka medyczna sprawowana jest w zastępczych pomieszczeniach.

VI.6. Nadzór nad niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi

Niebezpieczne preparaty i substancje chemiczne posiadały 4 szkoły podstawowe, oraz 1 zespół szkół. W wyniku kontroli stwierdzono, iż ww. placówki nie posiadały substancji i preparatów chemicznych po upływie daty ważności. Substancje i preparaty przechowywane były w pomieszczeniach zamykanych, odpowiednio oznakowanych, z dostępem do wody bieżącej. Każdy preparat posiadał kartę charakterystyki, która określa między innymi: udzielanie I pomocy, postępowanie w przypadku pożaru, postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska, postępowanie z substancją/preparatem i jej/jego magazynowanie.

VI.7. Rozkład zajęć lekcyjnych

Prawidłowy rozkład zajęć lekcyjnych jest jednym z istotnych elementów w systemie opieki nad dziećmi i młodzieżą. Przy ocenie higienicznej rozkładu zajęć brano pod uwagę potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia czyli rozpoczynanie zajęć o stałej porze z dopuszczalną różnicą 1 godziny oraz dopuszczalną różnicą liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie większą od 1 godziny.

W roku sprawozdawczym oceniono 19 placówek (168 oddziałów) pod kątem prawidłowego rozkładu zajęć lekcyjnych, gdzie nie stwierdzono nieprawidłowości.

VI.8. Ergonomia

W celu eliminacji czynników uciążliwych w środowisku dzieci i młodzieży prowadzone są prace zapobiegawcze w zakresie wyposażenia obiektów szkolnych/przedszkolnych w meble edukacyjne dostosowane do wzrostu uczniów/dzieci.

Przeprowadzono ocenę dostosowania stolików i krzeseł do wzrostu dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów szkół podstawowych. Skontrolowano pod tym względem 10 placówek przedszkolnych, 7 placówek szkół podstawowych oraz 7 placówki funkcjonujących w zespołach (2 przedszkola i 6 szkół podstawowych). Ogółem badaniem objęto 677 stanowisk pracy ucznia/przedszkolaka. Na podstawie ww. oceny nie odnotowano nieprawidłowości w wymienionym zakresie. Stan taki utrzymuje się od 2012 r.

W roku sprawozdawczym stwierdzono także, iż 20 placówek na 34 skontrolowanych (przedszkola, szkoły podstawowe, zespoły szkół) posiada wyłącznie meble zaopatrzone w certyfikaty bezpieczeństwa.

VI.9. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W okresie letniej przerwy wakacyjnej na terenie powiatu nowotomyskiego zorganizowano 43 placówki wypoczynku, w tym skontrolowano 37:

- 2 obozy sportowe w obiekcie używanym okazjonalnie do wypoczynku;
- 22 obozy/kolonie w obiekcie hotelowym lub innym obiekcie, w którym świadczone są usługi hotelarskie;
- 1 obóz pod namiotami ze stałą infrastrukturą komunalną;
- 1 obóz pod namiotami bez stałej infrastruktury;
- 11 półkolonii.

Ogółem z wypoczynku skorzystało **2283** dzieci i młodzieży. Według opinii organizatorów wypoczynku na terenie powiatu nowotomyskiego istnieje dobra baza do organizowania obozów sportowych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli higieniczno – zdrowotnych nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości. Organizatorzy zapewнили uczestnikom dobre warunki zakwaterowania, utrzymania higieny osobistej oraz prowadzenia zajęć sportowo – rekreacyjnych (hale sportowe, boiska do gry w piłkę nożną oraz boiska typu Orlik).

W trakcie wypoczynku nie odnotowano żadnego przypadku zatruc pokarmowych. Nie odnotowano również wypadków i hospitalizacji. Odnotowano natomiast 22 zachorowania oraz 4 wypadki/urazy (uderzenie głową w murawę, przypadkowe przecięcie palca nożem, ugryzienie przez owada i rozcięcie nogi na skutek potknięcia).

W ramach współpracy z Komendą Powiatowej Policji w Nowym Tomyślu skontrolowano wspólnie 5 turnusów wypoczynku.

VI.10. Badania problemowe i dodatkowe działania

W roku 2021 przeprowadzono następujące badania problemowe dotyczące:

- przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W trakcie kontroli stwierdzono przestrzeganie przepisów dotyczących zakazu palenia tytoniu;

- posiadania przez szkoły i placówki certyfikatów na sprzęt sportowy i meble edukacyjne. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie;
- przygotowania informacji o stanie przygotowania obiektów do wypoczynku dzieci i młodzieży w formie wyjazdowej. W omawianym zakresie skontrolowano 4 placówki wypoczynku;
- przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2021/2022 pod kątem zapewnienia właściwych warunków higieniczno-sanitarnych w tym określenia wskaźnika powierzchni przypadającej na jednego ucznia w sali dydaktycznej i standardów dostępności do urządzeń sanitarnych w szkołach podstawowych. W omawianym zakresie skontrolowano 14 placówek szkolnych. Na podstawie ww. kontroli stwierdzono wdrażanie w placówkach obowiązujących wytycznych GIS w szczególności zabezpieczeń przeciw epidemicznym;
- oceny warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów w placówkach nauczania i wychowania. Przeprowadzono 10 kontroli nieplanowanych w tym zakresie w wyniku których stwierdzono, iż placówki zapewniają właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej.

Kontrola placówek oświatowo – wychowawczych oraz wypoczynku dzieci i młodzieży każdorazowo obejmowała zagadnienia z zakresu przestrzegania ustanowionych określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, zawartych w rozporządzeniu Rady Ministrów oraz zgodności postępowania z wytycznymi MEiN, MZ i GIS dla ww. placówek.

Ponadto podjęte zostały działania informacyjno-edukacyjnej na temat wykonywania szczepienia przeciwko SARS-CoV-2 wśród uczniów w wieku od 12 do 15 roku życia (List Ministra Zdrowia) oraz szczotkowania zębów u dzieci w przedszkolu w okresie epidemii koronawirusa SARS-CoV-2 (zalecenia Głównego Inspektora Sanitarnego).

VII. Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia

W roku 2021 pod nadzorem tutejszego Organu znajdowało się 1384 obiektów żywności i żywienia.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono 264 kontrole, w tym 75 kontroli stanowiły graniczne kontrole sanitarne, w trakcie których wydano ogółem 75 świadectw jakości zdrowotnej na importowane środki spożywcze.

Do badań pobrano ogółem – 147 próbek, w tym 144 próbki żywności, oraz 3 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Żadna z pobranych do badań laboratoryjnych próbek żywności nie podlegała kwestionowaniu.

W okresie 19.06.2021 r. – 12.09.2021 r. przeprowadzono 16 kontroli obiektów znajdujących się w miejscowościach wypoczynkowych oraz przy trasach turystycznych. Podczas przeprowadzonych kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

W wielu zakładach stan sanitarny ulega systematycznej poprawie, dzięki coraz większej świadomości przedsiębiorców w zakresie obowiązujących wymagań oraz wdrażaniu i stosowaniu zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), a także wprowadzaniu systemu HACCP.

System HACCP wdrożyło 686 nadzorowanych zakładów, co stanowi 69 % objętych nadzorem obiektów żywności i żywienia (wyłączono 390 obiektów – producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni). Dobrą praktykę higieniczną i dobrą praktykę produkcyjną wdrożyły 1224 zakłady tj. 81,20%.

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był przez organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno - sanitarnych. Zgodnie z obowiązującym prawem żywnościowym obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności spoczywa na przedsiębiorcach branży spożywczej.

W roku 2021 zakwestionowaniu nie podlegały żadne próbki środków spożywczych pobrane do badań laboratoryjnych.

Sytuację w odniesieniu do środków spożywczych w latach 2017-2021 przedstawia Tabela 1.

Tabela 1. Jakość zdrowotna środków spożywczych

Rok	Środki spożywcze razem		W tym					
			krajowe		importowane		UE	
	Próbki zbadane	Próbki zakwestio- nowane %	Próbki zbadane	Próbki zakwestio- nowane %	Próbki zbadane	Próbki zakwestio- nowane %	Próbki zbadane	Próbki zakwestio- nowane %
2017	141	1,42	124	1,61	12	-	5	-
2018	150	0,00	129	0,00	15	0,00	6	0,00
2019	161	0,00	140	0,00	16	0,00	5	0,00
2020	81	0,00	70	0,00	8	0,00	3	0,00
2021	144	0,00	144	0,00	15	0,00	10	0,00

Ogółem do badań laboratoryjnych pobrano 144 próbki środków spożywczych (w tym krajowe, importowane oraz wyprodukowane w Unii Europejskiej).

Nadzór sanitarny nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością obejmował zarówno sanitarno-higieniczne warunki produkcji, jak i bezpieczeństwo zdrowotne tych produktów.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyślu w ramach funkcjonowania systemu RASFF przesłał do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego informacje dotyczące powiadomienia alarmowego 2021.1 z dnia 03.11.2021 r. w sprawie stwierdzenia przekroczenia sumy pierwszorzędowych amin aromatycznych w wyrobie z tworzywa sztucznego z poliamidu (nylonu) przeznaczonym do kontaktu z żywnością z wyrobu wykonanego z tworzywa sztucznego, pn. Łyżka do serwowania FLORINA ONYX o numerze partii: A19-210, oznaczonego kodem kreskowym: 5902719587535, kraj pochodzenia Chiny. Importerem kwestionowanego produktu była jedna z firm z wielkopolski.

Tutejszy Organ pobrał w Sklepie Spożywczo-Przemysłowym w ramach urzędowej kontroli, próbkę ww. przyboru kuchennego wykonanego z tworzywa sztucznego - z poliamidu (nylonu) przeznaczonego do kontaktu z żywnością pn. Łyżka do serwowania FLORINA ONYX (3 sztuki). Do badań laboratoryjnych pobrano 3 sztuki próbek oraz zabezpieczono 6 sztuk kontrpróbek ww. produktu (3 na wypadek sporu, 3 badanie arbitrażowe). Ponownie pobrano w ramach urzędowej kontroli, kontrpróbę ww. przyboru kuchennego. Próbkę pobrano również na protokół pobrania próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Do badań laboratoryjnych pobrano 3 sztuki próbek. Na podstawie otrzymanych sprawozdań z badań wykonanych w Laboratorium Badania Żywności Działu Laboratoryjnego Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu w badanej próbce oraz kontrpróbce stwierdzono przekroczenie limitu migracji 4,4 – diaminodifenylometanu oraz sumy migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyślu pismem poinformował o powyższym Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego właściwego ze względu na siedzibę dostawcy/importera kwestionowanego produktu celem prowadzenia dalszego postępowania administracyjnego.

W ramach unijnego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Produktach Niebezpiecznych (RAPEX) w roku 2021 tutejszy Organ otrzymał 1 powiadomienie dotyczące kosmetyku uznanego za stwarzające zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów. Przedmiotowa notyfikacja dotyczyła pasty do zębów p.n. Red Paste for Teeth and Gums. Na terenie objętym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyślu nie stwierdzono w obrocie ww. produktu kosmetycznego.

W 2021 roku przeprowadzono 14 kontroli w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF przesłanych powiadomień alarmowych dotyczących:

- Stwierdzenia obecności niezadeklarowanej substancji – syldenafilu w produkcie pn. Total Men.
- Wykrycia glutenu na poziomie powyżej 20 mg/kg w produkcie oznakowanym jako bezglutenowy pn. Biovegan Schoko Herzen (Posypka Dekoracyjna Czekoladowe Serca Bezglutenowa BIO 35 g - BIO VEGAN), wyprodukowana w Niemczech.
- Stwierdzenia migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych z wyrobu wykonanego z tworzywa sztucznego przeznaczonego do kontaktu z żywnością pn. „Chochla Florina”.
- Wykrycia Salmonella z gr. CO w 5 na 5 zbadanych próbek wyrobu: Kima-Hackdrehspiess (surowy wyrób mięsny mrożony, pakowany w opakowania zbiorcze-kartony).
- Stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości deoksyniwalenolu w produkcie pn. Makaron razowy świderki z mąki z pszenicy durum La Campagna.
- Stwierdzona Listeria monocytogenes w 25 g w 1 próbce z 5 w produkcie „Metka cebulowa”.
- Przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości tlenu etylenu w gumie guar użytej do produkcji napojów roślinnych wyprodukowanych przez włoską firmę ABAFOODS Napoju Kokosowego Bio 1 litr oraz 7 sztuk Napoju Ryżowo - Kokosowo - Sojowy z wapniem z alg 1 litr.
- Stwierdzenia migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych (0,0241; 0,0271; 0,0200; 0,0207; 0,0122 mg/kg) w produkcie pn. nylonowa nabierka do spaghetti - T-nylon spaghetti scoop.
- Stwierdzenia obecności Salmonella spp. w 1 z 5 próbek produktu pn. Papryka słodka mielona, 200g.

- Wykrycia obecności Salmonella z grupy 0:3,10 (E1) w 1 z 5 próbek produktu pn. Pieprz czarny mielony 25 kg, pochodzącego z Wietnamu.
- Obecności tlenu etylenu w suplemencie diety pn.: „Floractin” kapsułki.
- Stwierdzenia przekroczenia NDP pozostałości pestycydu - chlorotalonilu (0,49 +/- 0,25 mg/kg) w produkcie pn. Bazylija, EDAL, 100 g, pochodzącym z Egiptu.
- Przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu aflatoksyny B1 i sumy aflatoksyn B1,B2,G1,G2 w produkcie pn. Kresto orzeszki ziemne prażone solone.

Ponadto, przeprowadzono kontrole w ramach powiadomień informacyjnych dotyczących:

- Stwierdzenia w sprzedaży internetowej produktu BAMBUSGESCHIRR KINDERGESCHIRR KINDERSET BABYSET 5 TEILE ÄFFCHEN (Zestaw Naczyń Bambusowych) BOCIOLAND, który ze względu na zawartość w składzie bambusa, jest prawdopodobnie niezgodny z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 10/2011 z dnia 14 stycznia 2011 r. w sprawie materiałów i wyrobów z tworzyw sztucznych przeznaczonych do kontaktu z żywnością.
- Wykrycia obecności Salmonella z gr. CO w 2 na 5 zbadanych próbek skórek z szyi kureczaka.
- Obecności w sprzedaży produktu ALtOM® DESIGN, Bądź Eko pn. Organic kubek z włókna bambusowego 350 ml.
- Wycofywania asortymentu wyrobów z tworzywa sztucznego przeznaczonego do kontaktu z żywnością pn. „Łyżka do serwowania ONYX”, w których stwierdzono przekroczenia sumy pierwszorzędowych amin aromatycznych, kraj pochodzenia Chiny.
- Obecności w obrocie produktu "Wino Mogen David Concord" Alc. 10,5%", 750 ml, nr partii: L20863, kraj pochodzenia: USA, w którym stwierdzono zmienione cechy organoleptyczne (niecharakterystyczny, wyczuwalny obcy zapach).
- Przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu – chlorpiryfosu metylowego w produkcie pn. Grejpfrut, odmiana Rio Red.
- Przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu glikolu propylenowego (E1520) w napojach energetycznych marki Monster i Burn, dystrybutor: Coca-Cola HBC Polska sp. z o. o. Wycofaniu podlegały asortymenty: Monster LH44, gazowany napój energetyczny 500ml; Monster Ripper, gazowany napój energetyczny 500ml, Monster Energy Company South Bank House, Monster Vanilla Espresso, napój kawowy 250 ml, Burn Zero Peach (Fury).

We wszystkich wyżej wymienionych przypadkach przeprowadzono kontrole sanitarne, celem natychmiastowego wycofania z obrotu kwestionowanych ww. środków spożywczych czy materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

VIII. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działalność z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2021 roku podejmowana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyszu ukierunkowana była na kształtowanie właściwych postaw i zachowań prozdrowotnych w celu umocnienia zdrowia jednostki i społeczeństwa na terenie powiatu nowotomyskiego. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyszu inicjował, organizował, koordynował i prowadził działania dotyczące następujących zagadnień:

- profilaktyka uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki tytoniowej,
- prawidłowe żywienie,
- aktywność fizyczna,
- profilaktyka nowotworowa,
- profilaktyka chorób zakaźnych,
- profilaktyka chorób odzwierzęcych i pasożytniczych,
- promowanie zdrowego stylu życia.

Powyższe działania skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, rodziców, grona pedagogicznego. W ramach działalności oświatowo-zdrowotnej w 2021 roku na terenie powiatu nowotomyskiego realizowane były następujące programy i akcje zdrowotne:

1. Program edukacyjny „Trzymaj formę!”. Program współorganizowany był przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Polską Federację Producentów Żywności Związek Pracodawców w ramach realizacji strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia. Adresatami programu byli uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych. Program realizowany był w 16 szkołach podstawowych.

2. Program „Mamo, Tato – co Wy na to?” adresowany jest dla dzieci w wieku przedszkolnym 5-6 lat oraz ich rodziców/opiekunów. Celem programu jest zwrócenie uwagi rodziców na specyfikę rozwoju dziecka, istotę zmian psychicznych i fizycznych, których doświadczają ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby, słabości, kryzysy. W powiecie nowotomyskim program realizowany był w 26 placówkach wychowania przedszkolnego.

- W ramach programu odbyło się spotkanie informacyjno-edukacyjne w przedszkolu w Zbąszyniu dla dzieci z grupy „Biedronki”. Dzieci wysłuchały wykładu na temat zdrowego odżywiania wraz z rozwiązywaniem „krzyżówki zdrowia”, wspólnie śpiewały piosenki, rozwiązywały zagadki, poznały piramidę zdrowego odżywiania.

Grupa „Biedronki” – Przedszkole w Zbąszyniu ul. Mostowa 10.

3. Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne” adresowany jest dla dzieci w wieku przedszkolnym 5-6 lat oraz ich rodziców/opiekunów. W 2021 r. ruszyła pierwsza edycja programu, którego celem jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. W powiecie nowotomyskim I edycja programu realizowana był w 18 placówkach wychowania przedszkolnego.

4. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce. Celem programu było podniesienie poziomu wiedzy na temat negatywnych skutków czynnego i biernego palenia oraz kształtowanie postaw odpowiedzialności za zdrowie własne i innych. Program adresowany był do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

W ramach Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce realizowane były następujące programy edukacyjne oraz kampanie społeczne:

- Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”. Program skierowany był do dzieci 5-6 letnich, ich rodziców i opiekunów. W powiecie nowotomyskim program realizowany był w 12 placówkach wychowania przedszkolnego.
- Program Antytytoniowej Edukacji Zdrowotnej „Bieg po zdrowie”. Program skierowany został do uczniów klas IV. Realizowany był w 10 szkołach podstawowych.
- konkurs dla uczniów klas V szkół podstawowych „Palić, nie palić – oto jest pytanie”. XXI edycja konkursu polegała na przygotowaniu prezentacji multimedialnej na temat szkodliwości palenia tytoniu i inhalowania e-papierosów. Do udziału w konkursie zgłosiło się 6 szkół podstawowych z terenu powiatu nowotomyskiego.

• **Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu (trzeci czwartek listopada)**, w ramach obchodów zorganizowano 2 spotkania informacyjno-edukacyjne na temat szkodliwości palenia tytoniu i inhalowania e-papierosami dla uczniów klasy III i IV Zespołu Szkół nr 1 w Zbąszyniu. Na stronie internetowej tutejszej stacji zamieszczono materiały edukacyjne o szkodliwości palenia tytoniu i inhalowania e-papierosów.

Klasa IV LO – Zespół Szkół nr 1 w Zbąszyniu

• **Światowy Dzień bez Tytoniu**, który przypada na 31 maja - Światowa Organizacja Zdrowia rozpoczęła całoroczną globalną kampanię pod hasłem - „Deklaruję – nie palę!”, która miała na celu wsparcie 100 milionów ludzi na całym świecie w ich próbach rzucenia palenia poprzez różne inicjatywy i rozwiązania cyfrowe. Materiały edukacyjne dotyczące kampanii zostały umieszczone na stronie internetowej tutejszej stacji oraz rozesłane do wszystkich placówek oświatowych na terenie powiatu nowotomyskiego.

5. Profilaktyczny program przeciwdziałaniu uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. W ramach ww. projektu realizowany był program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?” adresowany do młodzieży szkół ponadpodstawowych. Celem programu była edukacja w zakresie skutków zdrowotnych i społecznych używania alkoholu, tytoniu i substancji psychoaktywnych. VIII edycja programu realizowana był w 9 typach szkół ponadpodstawowych.

6. Profilaktyka HIV/AIDS. Państwowa Inspekcja Sanitarna włączyła się w realizację Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS. W ramach ww. programu zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

- akcja „Bezpieczne Walentynki”. W ramach akcji umieszczono informacje na stronie internetowej tutejszej stacji i przekazano materiały edukacyjne do mediów i placówek oświatowych z powiatu nowotomyskiego.
- Z okazji obchodów Światowego Dnia Aids zorganizowano:
  - w ramach obchodów na stronie internetowej tutejszej stacji zamieszczono materiały edukacyjne na temat profilaktyki HIV/Aids i chorób przenoszonych drogą płciową.
- projekt edukacji rówieśniczej „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra HIV”. W ramach projektu zorganizowano szkolenie, w którym udział wzięło 27 uczniów II klasy technikum informatycznego z Zespołu Szkół nr 1 w Nowym Tomysłu. W opinii uczestników szkolenia zdobyta wiedza jest bardzo przydatna w zrozumieniu problematyki HIV/AIDS.
- z ramienia Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Poznaniu został zorganizowany konkurs „Nie daj szansy AIDS” na wykonanie infografikii. Konkurs został skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych województwa wielkopolskiego. Na etap powiatowy wpłynęło 5 prac z Zespołu Szkół nr 1 i Zespołu Szkół nr 2 w Nowym Tomysłu. Praca, która zdobyła I miejsce w etapie powiatowym została przesłana na etap wojewódzki konkursu.

7. Profilaktyka w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. W 2021r. działalność oświatowa w zakresie profilaktyki uzależnień została ograniczona z powodu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 do dystrybucji materiałów edukacyjnych (ulotek) przy współpracy ze Stanowiskiem Pracy ds. Higieny Pracy. Dystrybucja miała miejsce w zakładach pracy na terenie powiatu nowotomyskiego.

8. Światowy Dzień Zdrowia obchodzony jest każdego roku 7 kwietnia z okazji rocznicy powstania Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). W 2021 roku hasłem przewodnim było „Budowanie sprawiedliwszego i zdrowszego świata dla wszystkich” – materiały informacyjne zostały rozesłane do jednostek samorządu terytorialnego oraz do placówek oświatowych na terenie powiatu nowotomyskiego.

Inne przedsięwzięcia.

- **Program „Wybierz życie – pierwszy krok”** – profilaktyka raka szyjki macicy. Program realizowany był w 6 szkołach ponadpodstawowych. Realizatorami programu byli koordynatorzy ds. wychowania zdrowotnego, pedagodzy szkolni oraz pracownicy służby zdrowia. Każda placówka otrzymała materiały edukacyjne.

• **Profilaktyka chorób zakaźnych:**

- Z ramienia Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Nowym Tomyślu został zorganizowany konkurs plastyczny pod hasłem „*Pandemia oczami przedszkolaka*”, który był skierowany do dzieci uczęszczających do przedszkoli w powiecie nowotomyskim. Celem konkursu był rozwój świadomości zdrowotnej dzieci w czasach epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Zadanie konkursowe polegało na przygotowaniu plakatu w formacie A4 w dowolnej technice. Na etap powiatowy konkursu wpłynęło 15 prac.

- Zorganizowano spotkanie informacyjno-edukacyjne (*online*) dla uczniów klasy VII Szkoły Podstawowej nr 2 w Nowym Tomyślu na temat profilaktyki grypy, a także zostały omówione zagadnienia związane z pandemią wywołaną zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

- Zorganizowano spotkania informacyjno – edukacyjne dla uczniów klas I-II LO z Zespołu Szkół nr 1 w Nowym Tomyślu na temat profilaktyki grypy oraz szczepień ochronnych przeciw Covid-19.

• **Profilaktyka wszawicy:** zamieszczono na stronie internetowej Stacji materiały edukacyjne odnośnie profilaktyki wszawicy oraz przekazano materiały edukacyjne (ulotki) do placówek oświatowych na terenie powiatu nowotomyskiego.

• **Profilaktyka chorób nowotworowych:**

- W ramach akcji „*Październik miesiącem walki z rakiem piersi*” odbyło się spotkanie informacyjno-edukacyjne w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Wojnowicach dla uczennic klasy VII i VIII na temat „*Profilaktyki raka piersi*”, które połączone było z nauką samobadania piersi.

Klasa VII i VIII – Zespół Szkolno – Przedszkolny w Wojnowicach

- W ramach profilaktyki „*Raka skóry*” zostało przeprowadzone spotkanie informacyjno-edukacyjne dla Seniorów w Opalenicy, dla osób niepełnosprawnych ze Stowarzyszenia „*Pomocna Dłoń*” w Nowym Tomyślu oraz dla młodzieży wypoczynku letniego na terenie powiatu nowotomyskiego.

• **Akcja „Bezpieczne lato 2021”:** w ramach akcji działania oświatowe we współpracy ze Stanowiskiem Pracy ds. Higieny Dzieci i Młodzieży polegały na dystrybucji materiałów

edukacyjnych z zakresu profilaktyki HIV/AIDS, profilaktyki palenia tytoniu, profilaktyki używania środków zastępczych „dopalaczy” i narkotyków, profilaktyki chorób odkleszczowych na obozach sportowych, koloniach i półkoloniach na terenie powiatu nowotomyskiego. Na zaproszenie Ośrodka Pomocy Społecznej w Opalenicy zostało przeprowadzone spotkanie informacyjno-edukacyjne wraz z dystrybucją materiałów edukacyjnych (ulotki, plakaty, kleszczołapki) na temat profilaktyki chorób odkleszczowych.

- **Kampania informacyjna „Wybieraj zdrową żywność”:** Z ramienia Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Poznaniu przy współpracy z Powiatową Stacją Sanitarnej – Epidemiologiczną w Nowym Tomyślu zorganizowano spotkanie online dla kobiet i młodych rodziców w wieku 25-45 lat z terenu powiatu nowotomyskiego pt.: „Wybieraj zdrową żywność” #EUChooseSafeFood. Kampania miała na celu zwiększenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki (ze szczególnym uwzględnieniem misji EFSA) w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w UE oraz zachęcenie do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych.

IX. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

W 2021 roku w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego uzgodniono 28 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (w tym 3 opinie negatywne), 6 projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, 9 opinii sanitarnych dotyczących odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym 1 opinię sanitarną odmowną na uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz wydano 32 opinie sanitarne uzgadniające zakres i stopień szczególności informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Tutejszy organ uczestniczył w procedurze przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko: wydano 53 opinie sanitarne co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresu raportu; wydano 7 opinii sanitarnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W procesie inwestycyjnym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyślu uzgodnił 6 dokumentacji projektowych, w tym jeden projekt lokalu gastronomicznego uzgodniono negatywnie.

Na wniosek poszczególnych jednostek inwestycyjnych uczestniczących w odbiorach końcowych obiektów, wydano:

- 26 opinii sanitarnych dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego, zgodnie z art. 56 Prawa Budowlanego,

- 1 opinię sanitarną dla zakładu fryzjerskiego (nie wymagającą odbioru budowlanego).

Ponadto:

- zajęto 19 stanowisk (w formie pisma/opinii) w innych sprawach dotyczących m.in. podtrzymania stanowisk, braku podstaw do zajmowania stanowisk, przekazania spraw zgodnie z kompetencją, dotyczące zapytań od inwestorów, bądź innych organów,
- wydano 10 zawiadomień o braku sprzeciwu dla obiektów budowlanych (milczące zgody),
- wydano 44 decyzje administracyjne, w tym: 6 decyzji umarzających postępowanie, 37 decyzji ustalających obowiązek uiszczenia opłaty oraz 1 decyzję wyrażającą zgodę na zastosowanie kominka z otwartym paleniskiem, dwóch trzonów kuchennych oraz dwóch pieców zlokalizowanych w lokalu gastronomicznym.

W związku z działalnością kontrolną prowadzoną w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2021 r. dokonano 32 kontroli obiektów.

Podsumowanie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyślu w roku 2021 w związku z ogłoszeniem stanu epidemii wywołanym zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przede wszystkim prowadził szereg działań oraz realizował wiele istotnych zadań w celu zapobiegania szerzeniu się zakażeń wirusem SARS-CoV-2 na terenie Powiatu Nowotomyskiego. W związku z powyższym wszyscy pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Tomyślu byli zaangażowani w ww. działania zarówno w godzinach pracy Stacji jak również po godzinach pracy, w tym w dni wolne od pracy i święta.

Prowadzono stały monitoring sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych i zakażeń oraz zgonów z ich powodu wśród mieszkańców powiatu nowotomyskiego.

W omawianym okresie nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyślu objęto 20 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę oraz 4 indywidualne ujęć wody. Główną przyczyną kwestionowania jakości wody z wodociągów były krótkotrwałe przekroczenia parametrów fizykochemicznych, organoleptycznych oraz mikrobiologicznych. Wskaźniki te nie zagrażały jednak bezpośrednio zdrowiu konsumentów. W przypadku zaistniałych przekroczeń, producenci wody podejmowali działania mające na celu doprowadzenie jakości wody do obowiązujących wymagań dla jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W końcowej ocenie rocznej wodę przydatną do spożycia, zgodnie z ww. rozporządzeniem Ministra Zdrowia dostarczały wszystkie wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i indywidualne ujęcia wody produkujące wodę wykorzystywaną w ramach działalności gospodarczej.

Stwierdzono, że w skontrolowanych zakładach pracy nadal najwięcej osób pracowało w warunkach przekroczenia NDN hałasu – 271 pracowników. W większości przypadków ww. przekroczenia czynników szkodliwych występowały w przemyśle drzewnym i metalowym.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli placówek oświatowo – wychowawczych oraz placówek wypoczynku w 2021 r. stwierdzono, iż:

- w dalszym ciągu w 1 placówce funkcjonują sanitariaty zewnętrzne;
- w 3 placówkach nie są zachowane standardy dostępności do urządzeń sanitarnych;
- wszystkie placówki oświatowo – wychowawcze zapewniają uczniom możliwość korzystania z ciepłej bieżącej wody przy wszystkich umywalkach w pomieszczeniach sanitarno – higienicznych;
- w zakresie dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii oraz w rozkładzie zajęć lekcyjnych nie wykazano nieprawidłowości;
- 5,67% uczniów korzystających z obiadów, korzystało z posiłków dofinansowanych;
- placówki nie posiadają przeterminowanych niebezpiecznych preparatów/substancji chemicznych.

Obiekty nauczania i wychowania są systematycznie modernizowane i utrzymane na odpowiednim poziomie sanitarno – higienicznym.

W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności należy kontynuować nadzór sanitarny szczególnie w zakresie:

- zachowania łańcucha chłodniczego na całej drodze od surowca do gotowego produktu wydawanego konsumentom, co ma szczególne znaczenie w przypadku środków spożywczych łatwo psujących się,
- wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej w obiektach żywności i żywienia – dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP (wraz z niezbędną dokumentacją),
- prawidłowego znakowania wyrobów w tym składnikami alergennymi oraz informacji o wartości odżywczej,
- identyfikowalności surowców i produktów,
- stosowania prawidłowych procesów mycia i dezynfekcji,
- właściwego stosowania substancji dodatkowych.

Działalność oświatowo-zdrowotna skierowana była do ogółu społeczeństwa powiatu nowotomyskiego ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży wszystkich typów placówek oświatowo-wychowawczych.

Do realizacji programów edukacyjnych, akcji zdrowotnych, kampanii informacyjnych wykorzystywane były różne formy i metody: szkolenia, narady, konkursy, warsztaty itp. Do działań włączyli się partnerzy m.in. Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu, urzędy poszczególnych gmin, placówki oświatowo-wychowawcze na terenie powiatu nowotomyskiego, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu, lokalne media, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Nowym Tomyślu, Komenda Powiatowa Policji w Nowym Tomyślu, placówki służby zdrowia, Ww. instytucje wspierały podejmowane przedsięwzięcia finansowo, merytorycznie oraz organizacyjnie.

Realizowane działania na rzecz ochrony zdrowia przyczyniły się do kształtowania właściwych postaw, nawyków i zachowań prozdrowotnych wśród społeczeństwa powiatu nowotomyskiego.

Pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego realizował ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego poprzez opiniowanie pod względem higieniczno-zdrowotnym projektów planów zagospodarowania przestrzennego, przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dokumentacji projektowych inwestycji, odbiorów obiektów budowlanych przekazywanych do użytkowania.